

Hikoilu kuriin botuliinilla

Lääkelaitos hyväksyi vastikään liihakiloilun eston botuliinihoidon viralliseksi käyttöaiheeksi. Uusia käyttökohteita löytyy jatkuvasti, kertoo botuliinihoitoihin jo yli kymmenen vuoden ajan perehtynyt neurologian erikoislääkäri Hanna Erjanti.

– Botuliinihoidolla on saatu erittäin hyviä tuloksia liiallisen hikoilun hoidossa. Esimerkiksi poikkeuksellisen vuolaasta kainalohikoilusta kärsivät potilaat pääsevät jopa vuodeksi eroon ongelmastaan yhden hoitokerran jälkeen, kertoo Suomessa vielä varsin vähän käytössä olevan hoitomuodon käyttöön kollegoitaan kouluttava Hanna Erjanti.

Hikoilevalle alueelle ruiskutetaan botuliinia ohuella neulalla. Lääke estää hikoilua välittävien sympaattisten hermojen toimintaa ja hikoilu vähenee muutamien päivien kuluessa ruiskutuksesta. Vaikutus kestää yleensä noin kuudesta kuukaudesta vuoteen ja kun se lakkaa, hoito voidaan uusaa.

Sen seurauksena, että lääkelaitos hyväksyi liihakiloilun eston botuliinin viralliseksi käyttöaiheeksi viime vuoden lopulla, hoito kuuluu nyt kela-korvauksen piiriin.

Lukuisia käyttökohteita

Botuliini on jo toistakymmentä vuotta käytössä ollut lääke, joka soveltuu monen sairauden ja ongelman hoitoon. Tutkijat ja alan lääkärit ympäri maailmaa selvittävät jatkuvasti, minkälaisissa kaikissa tapauksissa lääkettä voisi hyödyntää.

– Kun kouluttauduin botuliinin käyttöön Amerikassa, huomattiin, että aine tehoaa muun muassa migreeniin. Asia selvisi oikeastaan sattumalta. Potilaat, joilta hoidettiin otsa- ja silmänympärysuonteita, kertoivat, että hoidon yhteydessä heiltä katosi myös migreeni.

Migreenin hoidossa botuliini toimii estolääkkeen tavoin vähentäen kohtausten määrää.

Botuliinin teho perustuu sen lihaksen toimintaa lamaannuttavaan vaikutukseen, jolloin esimerkiksi kiireä lihas rentoutuu tai ryppy oikeenee. Botuliini vaikuttaa hermon ja lihaksen liitoskohdissa sekä autonomisten hermojen pääteissä aiheuttaen niiden toiminnan heikkenemistä. Ongelmakohdassa lihaksen toiminnan heikkeneminen tuottaa toivotun tuloksen.

– Esimerkiksi niska-hartiasyndromin lihasjännitykset voidaan usein tehokkaasti laukaista botuliinilla, Erjanti toteaa.

Lihakseen ruiskutettavan botuliinin vaikutus on ohimenevää ja se kestää muutamista kuukaudesta vuoteen. Joissakin tapauksissa, kun kysymys on opitun tavan aiheuttamasta vaivasta kuten jotkut tic-liikkeet, se ei välttämättä enää palaudu takaisin, vaikka lääkkeen vaikutus lakkaa.

Apua useille lääketieteen aloille

Botuliinista on saatu apua muun muassa silmien liikkeiden ryppytelyyn ja kasvojen lihasten pakonomaiseen nykimiseen, CP-vammaisten lasten lihaskouristuksiin, yleensä lihasten liialliseen kireyteen. Botuliinin on todettu vaikuttavan myös yölliseen hampaiden pureskeluun ja silmien karsastukseen.

Uusiakin käyttöalueita on löydetään jatkuvasti. Tällä hetkellä tutkitaan voidaanko botuliinilla auttaa esimerkiksi liikalihavuudesta kärsiviä.

– Koska meillä on täällä Pulssissa useiden eri alojen erikoislääkäreitä, voimme jatkuvasti kehittää uusia käyttömahdollisuuksia. Tällä hetkellä näyttää, että botuliinia voidaan hyödyntää tavalla tai toisella lähes kaikilla lääketieteen erikoisaloilla, Erjanti toteaa.

Myös kosmeettisen lääketieteen edustajat ovat ottaneet botuliinin hoitovalikoimaansa. Se on kirurgin veistä helpompi tapa silottaa ryppyjä. Botuliinin antama hoitotulos ei kuitenkaan ole pysyvä.

Kasvojen ihonalaiset lihakset aiheuttavat uurteita esimerkiksi ot-

salle sekä silmien ja suun ympärille. Botuliini on osoittautunut tehokkaaksi ja vaarattomaksi tavaksi korjata myös ihon juonteita.

Turvallinen hoito

Hoitoa voivat antaa vain tiettyjen alojen erikoislääkärit. Lisäksi hoitavalta lääkäriltä edellytetään erityistä perehtyneisyyttä ruiskutustekniikkaan. Botuliini aiheuttaa harvoin ja lieviä sivuvaikutuksia ja asiaan perehtyneen, kokeneen erikoislääkärin tekemänä hoito on turvallista.

– Monia potilaita botuliini hirtittää, koska se lähinnä tunnetaan vaarallisena hermomyrkykynä. Hoidoissa käytettävä aine on kuitenkin pitkälle jalostettua, ja se on täysin turvallista, Erjanti vakuuttaa.

**PULSSIN
NEUROCENTER**

Hikoilevalle alueelle, esimerkiksi päänahkaan ruiskutetaan botuliinia. Lääke estää hikoilua välittävien sympaattisten hermojen toimintaa ja hikoilu vähenee. Vaikutus kestää kuudesta kuukaudesta vuoteen, ja hoito voidaan uusaa.